

#1 NEW YORK TIMES BESTSELLER

SHANNON BREAM

∨
ŽENY
V BIBLI

16 JEDINEČNÝCH ŽIEN
A ICH ODRAZ PRE SÚČASNOŠŤ

MOTÝL

ŽENY
V BIBLI

SHANNON BREAM

ŽENY
V BIBLIÍ

16 JEDINEČNÝCH ŽIEN
A ICH ODRAZ PRE SÚČASNOSŤ

VYDAVATELSTVO MOTÝL

THE WOMEN OF THE BIBLE SPEAK

Copyright © Shannon Bream by Agreement with HarperCollins Publishers,
Andrew Nurnberg Associates International Limiter and Andrew Nurnberg
Associates Prague.

All rights reserved.

Translation © Martina Šturcelová 2021

Design © Motýl design 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýl 2021

ISBN: 978-80-8164-272-2

Mojim babkám Nell a Margaret, ktorých
životné príbehy sa podobajú osudom
opísaným v tejto knihe.
Vďaka vašej silnej viere som presvedčená,
že Boh je s nami pri každom páde aj
vzostupe. Lúbim vás.

*Sila a dôstojnosť sú jej odevom,
s úsmevom sa díva na nastávajúci deň.*

Príslovia 31:25

OBSAH

Úvod / 11

SÁRA A HAGAR: Ženy zmlúv / 15

Kontrolné otázky o Sáře a Hagar

RÁCHEL A LEA: Sestry a rivalky / 39

Kontrolné otázky o Ráchel a Lei

TÁMAR A RÚT: Outsiderky / 63

Kontrolné otázky o Támar a Rút

DEBÓRA A JÁEL: Udatné ženy / 83

Kontrolné otázky o Debóre a Jáel

ANNA A MIRJAM:

Ženy, ktoré hovorili Božiu pravdu / 107

Kontrolné otázky o Anne a Mirjam

ESTER A RÁCHAB: Nečakané hrdinky viery / 133

Kontrolné otázky o Ester a Ráchab

MÁRIA A MARTA Z BETÁNIE: Dve cesty / 155

Kontrolné otázky o Márii a Marte z Betánie

MÁRIA, JEŽIŠOVA MATKA, A MÁRIA MAGDALÉNA:

Svedkyne evanjelia / 177

Kontrolné otázky o Márii, Ježišovej matke,
a Márii Magdaléne

JEŽIŠ A ŽENY / 199

Podakovanie / 221

ÚVOD

„Tentoraz to bude iné. Musí byť.“

Často uvažujem, čo vírilo v hlave žene, ktorej osud sa spomína v troch evanjeliách, hoci jej meno nepoznáme. Vieme však, aký mala hrozný život. Krvácala dlhých dvanásť rokov. Určite bola počas nich zúfalá.

V období, v ktorom žila, jej trápenie prinieslo nielen fyzickú bolesť, ale aj emocionálnu izoláciu. Podľa tradície nesmela chodiť do chrámu, ľudia ju považovali za nečistú. S veľkou pravdepodobnosťou sa preto nemohla dotýkať ani svojich milovaných, teda rodiny a priateľov. Možno dokonca nemala prístup ani na trh, nesmela nadväzovať vzťahy v komunite.

Od Marka sa dozvedáme, že „veľa vytrpela od mnohých lekárov, minula na to celý svoj majetok, ale nič jej to neosožilo, ba stav sa jej neustále zhoršoval“ (Mk 5:26). Po mnohých rokoch a neúspechoch si istotne myslela, že takto sa jej príbeh skončí – beznádejou a bezmocnosťou.

Marek nám však prezrádza, že „keď sa dopočula o Ježišovi, pretisla sa zástupom a odzadu sa dotkla jeho odevu“ (Mk 5:27). Zronenej žene to stačilo, aby sa pohla vpred.

Správy o Ježišových zázrakoch sa rozšírili široko-ďaleko. Ľudia ho nasledovali, tlačili sa, aby ho počuli hovoriť, chceli zistiť, či vie zmeniť život aj im. Príbehy o ňom zasiali do ženinho srdca maličké semienko nádeje a z neho vyrástol

drobný zelený výhonok, ktorý jej dodal odvalu riskovať. Jej stratégiu opisuje Matúš: „Povedala si totiž: Ak sa dotknem čo len jeho rúcha, ozdravím.“ (Mt 9:21)

To bol celý jej plán – dostať sa čo najbližšie k Ježišovi, dotknúť sa jeho pláštá a zažiť zázrak. Veľmi odvážne! Zrejme nesmela ani vyjsť z domu, nieto zamiešať sa do davu, kde prišla do kontaktu s inými ľuďmi, nehovoriac o Ježišovi. Určite bola taká zúfalá, že nevidela inú možnosť.

Keď sa konečne dostala k Ježišovi, práve sa chystal pomôcť významnému mužovi, ktorý ho poprosil o záchranu svojej umierajúcej dcéry. Ako to už býva, pritiahlo to divákov. Marek hovorí o „množstve ľudí, ktorí ho tlačili zo všetkých strán“ (Mk 5:24). Chorľavá žena sa prepracovala tak blízko, že sa mohla načiahnúť za divotvorcom, o ktorom toľko počula.

Lukáš tú významnú chvíľu opisuje veľmi jednoducho: „Odzadu pristúpila k Ježišovi, dotkla sa obruby jeho šiat a krvácanie sa ihneď zastavilo.“ (Lk 8:44)

Marek vykresľuje: „Krvácanie sa hneď zastavilo, takže na tele pocítila, že z neduhu je vyliečená.“ (Mk 5:29) To bolo všetko! Ibaže príbeh sa tým nekončí.

Ježiš vedel, čo sa stalo. Zahľadel sa na dav a spýtal sa svojich stúpcov, kto sa ho dotkol. V Petrovom hlase je takmer počuť smiech, keď mu odvetí: „Učiteľ, to ľudia sa tisnú na teba a tlačia ťa.“ (Lk 8:45) Žena však dobre vedela, že muž, ktorý iba kontaktom svojho odevu vyliečil jej ranu, určite príde na to, koho uzdravil.

Marek aj Lukáš tvrdia, že žena k nemu šla v strachu a „rozochvená“, vrhla sa mu k nohám a „priznala sa“. Bála sa, že ju odhalia ako nečistú porušovateľku pravidiel, ktorá by ani nemala byť vonku?

Ježiš ju však pred davom, ktorý visel na každom jeho slove, nepokarhal ani neponížil. Iba on mohol v danej chvíli vycítiť, ako žena trpela alebo ako odvážne a pokorne vložila všetky nádeje do jednoduchého dotyku jeho odevu. V evanjeliách ju nazýva dcérou a hovorí jej: „Tvoja viera ťa uzdravila.“ Len si predstavte, ako také slová padli človeku, ktorý zrejme žil ako vyvrheľ. Ježiš ich vyslovil pred ľuďmi, ktorí ho obdivovali, preto ich verejnosť okamžite prijala.

Hoci ženu očividne vyliečil on, za spúšťač uzdravenia označil jej vieru. Po viac ako desaťročí utrpenia, zlých správ a finančného krachu bola konečne voľná a v okamihu zdravá. Všetko iba vďaka tomu, že nabrala odvalu dotknúť sa Ježiša, lebo všetky pozemské spôsoby sa skončili prehrou a zúfalstvom.

Rok dvetisícdvadsať bol pre mnohých z nás plný bolesti – fyzickej, finančnej, emočnej aj psychickej. Často sme si pripadali izolovaní, odtrhnutí od našich najbližších, oddelení od modlitebni a pocitu spolupatričnosti, ktorý nám dávajú. Zažívali sme ťažkosti, s akými sme nikdy nepočítali. Prichádzali útrapy, jedna za druhou. Napriek tomu sme stále mali nádej. Útočisko. Inšpiráciu a uzdravenie.

V celej Biblii sa v mnohých kritických situáciách objavujú ženy. Boli smelé a nebojácne, v neistých časoch vždy našli odvalu. Stelesňovali hlas pravdy a rozumu. Boli neochvejné a kreatívne, riadili sa Božími pokynmi, keď tie svetské nedávali zmysel.

Ich príbehy nájdete v tejto knihe. Dočítate sa, ako znovu ožili, spoločne preskúmame význam ich životov. Každá má pôsobivý osud, no my sa na ne pozrieme po dvojiciach a budeme hľadať podobnosti medzi ich vnútornými hlasmi

a výzvami. Niektoré z tých žien sa poznali. Iné spájali iba spoločný cieľ, ktorý však bude jasnejší, keď ich postavíme bok po boku. Modlím sa, aby ste na našej spoločnej ceste našli útechu a nádej.

SÁRA A HAGAR

Ženy zmlúv

Sára

**(Kniha Genesis 11:27 – 12:20, 16:1 – 6, 17:15 – 19,
18:1 – 15, 20:1 – 18, 21:1 – 13, 23:1 – 9)**

Sárin život je ako dobrodružný príbeh plný zvrátov. Pokojne si žila, kým jej manžel jedného dňa odrazu oznámil, že sa všetko prevráti naruby. Neskôr spravovala zámožnú domácnosť zmiešanej rodiny, a to ešte nie je všetko. Nemala vlastné dieťa, a keď jej Boh dal sľub, považovala ho za nereálny a vysmiala sa z neho. Určite ju poriadne prekvapilo, keď sa nemysliteľné nakoniec splnilo. Predtým však poriadne zišla z cesty a vzala všetko do svojich rúk.

Podľa Biblie Abrahám pre vlastnú ochranu dvakrát poprel, že je Sáriným manželom, keď si mocný vládár všimol jej krásu a chcel ju pre seba. V prípade faraóna mala dokonca šesťdesiatpäť rokov! Len si predstavte, aká nádherná musela byť, ak na seba pritiahla toľko pozornosti aj v zrelom veku.

O jej živote nevieme veľa, no nepochybne skepticky vnímala mužov v žiarivých rúchach, ktorí hovorili deväťdesiatročným ženám, že budú mať deti.

Aká teda bola, ak neberieme do úvahy spomínané pikantnosti? Pri čítaní príbehu o Abrahámovi a Sára sa nedá opomenúť Abrahám. Koniec koncov, on dostal pokyn od Boha: „Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem.“ (Gn 12:1) Je to prvý náznak, že krajina, ktorú mu Boh ukáže, teda zaslúbená krajina, zohrá v dejinách spasenia kľúčovú úlohu. Popri sľu- boch Abrahámovi však Boh zároveň opakuje, že Sára bude rozhodujúcou aktérkou, „matkou národov; vyjdú z nej králi národov“ (Gn 17:16).

Vo Svätom písme sa nespomína, či mala Sára proti ceste námietky. S Abrahámom sa chceli vyhnúť hladomoru, preto cestovali z mesta Úr do Cháranu, odtiaľ do Kanaánu a nakoniec do Egypta. Sára bola manželovi oporou pri jeho nezhodách so synovcom Lótom, aj pri následnej bitke s piatimi kráľmi Kanaánu, keď Abrahám zachraňoval Lóta. V Egypte si jej krásu osobne všimol faraón, preto Abrahám zatajil pravdu o tom, kto Sára v skutočnosti je.

Ak sa čudujete, prečo Abrahám klamal, nezabúdajte, že bol iba utečencom z ďalekej krajiny. V tom čase si mohli mocní vládati nárokovať akúkoľvek peknú ženu, ak ju chceli. Protestujúci manžel riskoval život a Abrahám si to veľmi dobre uvedomoval.

Sárina краса síce dojala mnohých mužov, no všetci ju odmietli, keď zistili, že je vydatá. Na jej ochranu dokonca zasiahol Boh. Na faraóna zoslal pohromu, kráľa Abímelecha osobne varoval. Abrahámov strach Sáru ohrozoval a ostatní muži riskovali prehrešok voči Bohu. Abrahámovo klamstvo nikomu nepomohlo. Jeho správanie nám navyše hovorí niečo o jeho charaktere. Občas bol ustráchaný a slabý. Z dnešného

pohľadu je naozaj pozoruhodné, že si Boh vybral za patriarchu svojich vyvolených ľudí niekoho ako Abrahám. Možno však chcel práve prostredníctvom Abrahámovej pochabosti demonštrovať vlastnú moc. Ako hovorí Pavol v Druhom liste Korintanom, Božia „sila sa dokonale prejavuje v slabosti“ (2Kor 12:9). V Prvom liste Korintanom zase tvrdí, že „čo je pre svet bláznivé, to si Boh vyvolil, aby zahanbil múdrych, a čo je pre svet slabé, to si Boh vyvolil, aby zahanbil mocných“ (1Kor 1:27).

Tak či onak, Abrahámova slabá povaha mala zreteľný vplyv na jeho manželstvo. Ktovie, ako sa jeho žena cítila, keď ju ohrozovali jeho rozhodnutia.

Sára dlho nič nehovorí, ozve sa až v šestnástej kapitole.

„Abrahámova žena Sára nerodila. Mala však slúžku, Egyptanku menom Hagar. Raz povedala Abrahámovi: ‚Pozri, Hospodin mi zabránil rodiť. Vojdi teda k mojej slúžke. Možno, že z nej dostanem syna.‘ Abrahám prijal radu od Sary.“ (Gn 16:1 – 2)

Takmer akoby hovorila: „Tak moment. Nič som nepovedala, keď si nás vliekol stovky kilometrov z Chaldehy cez Kanaán až do Egypta a znovu naspäť. Nekomentovala som, ani keď si spomenul, že si uzavrel dáku zmluvu s Bohom a Boh ti niečo sľúbil. Nevidela som však, že by sa niečo z toho stalo. Ak máme mať dediča, asi bude lepšie, keď vezmem veci do svojich rúk.“

Keď Sára prvý raz prehovorí, má plán, no nám čitateľom je jasné, že to nie je Boží plán. Vieme, že Boh pre ňu vymyslel spleť príbehu v hlavnej úlohe s Izákom. Lenže Sára stále

pochybuje. V predošlej kapitole dal Boh sľub Abrahámovi: „Tvojím dedičom bude ten, čo vyjde z tvojho lona.“ (Gn 15:14) Ukázal na žiarivú nočnú oblohu a sľúbil mu, že bude mať toľko potomkov, koľko je hviezd na nebi. Nekonečno. Abrahám dohodu prijal. Keď Boh teda prikázal: „Vyskoč!“, Abrahám sa opýtal: „Ako vysoko?“ Sára však nebola presvedčená, že sa niečo z toho splní, preto žiadala dôkaz. Zdá sa, že v ich vzťahu bola práve ona tá praktická. Nie neveriaca, ale ani slepo dôverujúca. Navrhla teda riešenie problému s potenciálne nesplneným Božím sľubom. Podľa starodávnej tradície Blízkeho východu zosnovala plán na zabezpečenie dediča a Abraháma poslala za svojou „služobnicou“ Hagar: „Možno aspoň z nej dostanem synov.“ (Gn 16:2)

Lenže ako sa to niekedy stáva, keď prestaneme veriť Božiemu plánu a vyberieme sa vlastnou cestou, dopadne to veľmi zle. Len čo Hagar počala, vzťah medzi oboma ženami absolútne prestal fungovať. V Biblii sa Sára sťažuje Abrahámovi: „Ja sama som dala svoju služku do tvojho lona a teraz, keď vidí, že počala, pozerá na mňa s opovrhnutím.“ (Gn 16:5) Hagar sa vďaka tehotenstvu nad Sárú zrejme povyšovala. Podľa knihy Genezis 16:4 zmenila na svoju paniu názor, len čo zistila, že je tehotná.

Takže oveľa mladšia Hagar ako jediná porodila Abrahámovi dieťa. Zrejme automaticky predpokladala, že sa jej vzťah so Sárrou aj s Abrahámom zmení. Jej postavenie sa určite zlepšilo a ako matka jediného Abrahámovho dediča mala o budúcnosť postarané.

Ako teda Abrahám zareagoval na správu, že tehotná služka opovrhuje jeho manželkou? Naliehal na ňu, aby sa upokojila? Usiloval sa vypočuť obidve strany? Nuž, nie tak celkom.

Povedal manželke: „Veď je tvoja slúžka v tvojej moci! Nalož s ňou, ako uznáš za dobré!“ (Gn 16:6)

Abrahám sa už druhý raz podvoľuje želaniam svojej ženy, hoci my vieme, že Sára nie je v práve. Ich vzťah sa dostáva viac do popredia a je poriadne komplikovaný. Sára občas vyjadrí, čo si myslí, inokedy mlčky poslúcha. V tomto prípade sa rozhodol Abrahám obnoviť pokoj v manželstve so Sárrou zničením vzťahu s tehotnou Hagar. „Rob, čo chceš,“ povie manželke a tá to spraví. Z Knihy Genesis sa dozvedáme, že Sára s Hagar „nakladala tvrdo“ (Gn 16:6). Rovnakú formuláciu používa Biblia na opis správania sa Egypťanov voči židovským otrokom v Knihe Exodus a zahŕňa v sebe útlak a nútenú prácu. Abrahám dal Säre plnú moc nad Hagar, hoci dobre vedel, čo to pre slúžku bude znamenať, a prizeral sa, ako ju jeho žena bezrestne zneužíva.

Dejiny otroctva na americkom juhu alebo v Karibiku sú plné príbehov o krutom zaobchádzaní s tehotnými ženami. Súčasný čitateľ preto v tejto chvíli v sebe asi ťažko nájde čo i len kúsok súcitu voči Säre. Lenže rovnako ako muži v Biblii, aj ženy v nej sú komplikované. Celkovo nie sú vyslovene dobré ani zlé. Každá je jednoducho človek so všetkými nepríjemnosťami a zložitostami. A práve vďaka ich komplexnej ľudskosti nás Boh môže niečo naučiť.

Pri ďalšej zmienke o Säre sa znovu spomínajú jej pochybnosti týkajúce sa Božieho plánu. V jednom z najtajomnejších biblických príbehov sa Boh zjaví Abrahámovi v stane pri Mamrého duboch a povie, že Sára mu porodí syna. Je to zvláštny príbeh, lebo v prvom verši sa píše, že Boh sa Abrahámovi „zjavil“, no hneď v nasledujúcej vete sa hovorí o troch mužoch, ktorých „videl stáť neďaleko seba“ (Gn 18:1–2). Nech

sa v Mamre udialo čokoľvek, je jasné, že to bola čudná návšteva. Boh tentoraz neprišiel iba za Abrahámom.

„Kde je tvoja žena Sára?“ spýtali sa ho traja muži. „Tu v stane,“ odpovedal. Jeden z mužov odvetil: „O rok v tomto čase sa vrátim a tvoja žena Sára bude mať už syna.“ (Gn 18:9,10)

Bol to jasný odkaz pre Sáru. Keď sa Boh zjavil Abrahámovi predtým, prisľúbil mu, že bude mať syna zo svojho tela. Tentoraz sa vyjadril konkrétnejšie – bude to syn z Abrahámovho a zo Sárinho tela. Ona je teda stredobodom tohto príbehu zmluvy. Sľub patrí rovnako aj jej. Akoby Boh hovoril: „Teraz dávaj pozor!“

Sára dávala pozor a okamžite zareagovala. Smiechom. V Biblii je to jedna z najnezvyčajnejších reakcií na zjavenie Pána. Nezabúdajme však, že ešte v predošlej kapitole bol rovnako nedôverčivý aj Abrahám:

„Tu padol Abrahám na tvár a smial sa; myslel si totižto: „Vari sa môže storočnému niečo narodiť a deväťdesiatročná Sára môže ešte porodiť?““ (Gn 17:17)

V tom okamihu mala Sára plné zuby zjavení aj sľubov. Videla už dosť. Dlhو dúfala, dlho sa usilovala a zamotávala vlastný život. Stačilo! Po veľkom odhalení sa teda rozosmia-la. „Dobrý vtip,“ pomyslela si.

Boh si to všimol.

„Prečo sa Sára smeje?“ (Gn 18:13) spýta sa. „Je azda Pánovi nejaká vec nemožná?“ (Gn 18:14) Vieme si predstaviť,

ako Abrahám od hanby zmenil farbu. Sára sa to rýchlo snaží napraviť a poprie, že by sa smiala. Boh však reaguje: „Nie. Smiala si sa.“ (Gn 18:15) Vrcholná chvíľa Božieho zjavenia Abrahámovi sa práve zmenila na spoločenskú katastrofu.

Sára sa ozve v texte ešte raz o deväť mesiacov neskôr po narodení Izáka:

„Hospodin navštívil Sáru, ako povedal, a splnil, čo jej sľúbil. Sára počala a porodila Abrahámovi syna v jeho starobe a v čase, ktorý mu Boh predpovedal. Abrahám dal svojmu synovi, ktorého mu porodila Sára, meno Izák. Na ôsmy deň obrezal Abrahám svojho syna Izáka, ako mu prikázal Boh. Abrahám mal sto rokov, keď sa mu narodil syn Izák. Vtedy Sára povedala: ‚Boh mi dal dôvod zasmiať sa. Kto sa to dopočuje, zasmeje sa.‘ A dodala: ‚Kto by bol povedal Abrahámovi, že Sára bude ešte pridávať synov? A predsa som mu porodila syna v jeho starobe.‘“ (Gn 21:1 – 7)

Sárin smiech sa premenil na meno dieťaťa a šťastný pocit. Smiala sa Sára aj z vlastných pochybností a z obnovy viery po takom zázraku? Smiech, ktorý spočiatku zapierala, pripomína meno jej syna – Izák alebo hebrejsky Jicchak znamená *smiech*. Ibaže tentoraz to už nie je jedovatý uštipačný smiech plný pochybností, ale smiech šťastia. Sára nabáda ostatných, aby sa k nej pridali. Smiech symbolizuje zvrat všetkých očakávaní, oživenie, znovuzrodenie nádeje prostredníctvom nového života. Synovo meno je ako kývnutie hlavy smerom k Bohu. Uznanie, že mal pravdu a Sára sa mýlila, lebo tiež bola súčasťou zmluvy a adresátkou sľubu.

Bolo by skvelé, keby sa tu Sárin príbeh skončil. Ibaže Sväté písmo sa k nej ešte vráti. Jej život je totiž od začiatku do konca prepletený s Hagariným životom, od prvých slov, keď Hagar ponúkne Abrahámovi, po posledné slová v texte, keď odvieze Hagar a Izmaela do púšte. Namiesto toho, aby sa po Izákovom narodení upokojila a viac dôverovala Bohu, zbystrí pozornosť.

Keď má Izák tri roky, čo je zvyčajný vek na odstavenie od dojčenia, dvadsiata prvá kapitola Knihy Genezis nám prezrádza, že Sára videla jeho staršieho brata Izmaela smiať sa. V niektorých prekladoch sa dokonca objavuje výraz *posmievať sa*. Viac sa z Biblie nedozvedáme. Sára niečo videla a opäť to v nej prebudilo odpor. Mala pocit, že v prítomnosti Izmaela pôsobí jej syn menej dôležito a mimoriadne? Veď aj Izmael bol Abrahámovým synom. A kto mohol zaručiť, že z Izmaela neskôr nevyrastie závistlivý brat plný nenávisti, ktorý by mohol ohroziť jej milovaného syna? V polygamných vzťahoch v Biblii opakovane vidíme, že medzi rodinnými príslušníkmi dochádza k žiarlivosti a rozporom.

Sára povie Abrahámovi: „Vyžeň tú slúžku i jej syna, lebo syn tejto slúžky nesmie mať podiel na dedičstve s mojím synom Izákom!“ (Gn 21:10)

Zašla Sára tentoraz pridaleko, keď požiadala Abraháma, aby ukončil vzťah s najstarším synom a navždy ho poslal preč? Ako mohla chcieť od neho niečo také?

Boha však nič neprekvapí ani mu nezabráni v plánoch. Abraháma teda upokojil. Nepovedal mu síce, že Sára má pravdu, no Izmaelovi predpovedal budúcnosť veľkého národa pod svojou ochranou. To zrejme Abrahámovi dodalo

istotu, že chlapcovi ani jeho matke sa nič nestane. Aby teda v rodine udržal pokoj, poslal Hagar aj Izmaela preč. Tí sa vydali do púšte a Sára s Abrahámom netušili kam.

Priamo od Sary neskôr nepočujeme už ani slovo, no vo Svätom písme ju spomínajú iní. „Sára bude mať syna“ (Rim 9:9), „vierou aj neplodná Sára dostala napriek pokročilému veku silu počať potomka“ (Hebr 11:11), Peter ju nazýva vzorom pre iné ženy (1Pt 3:6).

V živote Abraháma a Sary dochádza ešte k jednej dôležitej udalosti, predtým ako sa rozprávanie posunie k ďalšej generácii. Boh podrobí Abraháma testu. Požiada ho, aby jediného syna, ktorý mu ostal, dieťa zmluvy a prísľubu, teda Izáka, obetoval. Dnes si zrejme ani nevieme predstaviť, že by chcel niekto niečo také od nás. Nezabúdajte však, že Abrahám už zažil Božiu nekonečnú oddanosť. Na vlastné oči videl, ako Boh dodržal sľub a zoslal dieťa storočnému mužovi a jeho deväťdesiatročnej manželke. Z Listu Hebrejom sa bližšie dozvedáme, čo si Abrahám pravdepodobne pomyslel:

„Vo viere Abrahám obetoval Izáka, keď bol skúšaný, a jednorodeného prinášal ako obeť ten, ktorý dostal prísľubenia a ktorému bolo povedané: ‚Po Izákovi sa bude volať tvoje potomstvo.‘ Usudzoval totiž, že Boh má moc vzkriesiť aj mŕtvych. Preto dostal Izáka naspäť aj ako predobraz vzkriesenia.“ (Hebr 11:17 – 19)

Abrahám už zažil Božie sľuby a videl, ako sa plnia, preto podľa Listu Hebrejom veril, že keby mal Izáka obetovať, Boh by mu znovu vrátil život.